

INHOUDSTAFEL

1. Voorwoord	2
2. Cijfers	
Registratie werkjaar 2009	3
3. Inhoudelijke thema's	
Een nieuwe locatie en een ander huis voor een TBM in groei	8
Voorstelling van de nieuwe werkvormen:	
▪ De gezinsgroep.....	12
▪ KID aan huis	17
4. Kwaliteit	
Tevredenheidsmeting bij cliënten	22
5. Teamsamenstelling	29
6. Praktische gegevens	30

VOORWOORD

In 2008 vierde TBM zijn 10-jarig bestaan. Samen met veel feeststemming en een “terecht tevreden terugkijken” op wat er ondertussen is gegroeid, bracht dit voor de medewerkers van TBM ook wel ergens nood aan een ruimere en grondige herbronning van het opzet van de thuisbegeleiding. Er werd vastgesteld dat de visietekst, die door de pioniers van TBM werd ontworpen, de tand des tijds op deze korte tijd toch danig heeft ondergaan. De maatschappelijke evoluties van de laatste 10 jaar die zich laten gelden binnen de hulpverlening, blijken op een jonge werkvorm als thuisbegeleiding al grote invloeden te kennen. Zo zien we dat de elementen uit de visietekst, zoals de gescandeerde concepten: “aanklampendheid”, “participatief werken”, “empowerment”,..... nog wel hoog in het vaandel gedragen worden, maar niet meer voldoende zijn om de identiteit van de werkvorm en onze dienst te stutten, laat staan te etaleren.

Het was wellicht dit gegeven binnen het team dat zorgde voor het openstaan voor nieuwe prikkels rond het begeleidingshandelen. De voorbeelden die werden gespot in Nederland leidden er toe dat het team zich verder verdiepte in het werk van Arjan Bolt¹ (Het Gezin Centraal) en van daaruit ook in het gedachtegoed van het Oplossingsgericht Werken. Daarnaast groeide vanuit de contacten met het project ‘gezinsdagbehandeling²’ de overtuiging dat het samenbrengen van gezinnen die elkaar van tevoren niet kennen van grote betekenis voor elkaar kunnen zijn bij de aanpak van hun eigen problemen.

Met de mogelijkheid tot uitbreiding die in de loop van 2009 werd geboden door een erkenning voor kortdurende thuisbegeleiding, werd de kans geroken om deze nieuwe wind de gedaante te geven van twee nieuwe werkvormen: De Gezinsgroep en KID aan huis. Binnen het luik van de inhoudelijke thema’s kunt u via dit jaarverslag kennismaken met deze nieuwe werkvormen. Beide werden op het eind van het jaar op poten gezet en kenbaar gemaakt. Het werd duidelijk dat hiermee het echte concretiseren van het nieuwe gedachtegoed volledig van start kon gaan. Het is nu een opdracht om hier verder in te ontwikkelen en om het Oplossingsgericht Denken te integreren in het volledige denkkader van TBM, en vooral om dit bij het team van TBM te laten ontwikkelen tot een goed aanvoelende houvast in het dagdagelijks handelen.

Deze bijkomende erkenning betekende niet alleen een uitbreiding op het vlak van begeleidingsplaatsen maar ook op het gebied van personeel. Bovendien waren we ook genoodzaakt om een ander onderkomen te zoeken en te verhuizen. Het relaas van onze belevenissen kunt u verder nalezen.

Nieuwe werkvormen, een ander huis en een uitgebreid team zijn veel veranderingen op korte tijd die wat moeten wennen maar die ook energie geven en een grote uitdaging bieden voor 2010!

¹ ‘Het gezin centraal, handboek voor ambulante hulpverleners, Bolt, SWP Amsterdam, 2006.

² ‘Gezin in perspectief’, gezinsdagbehandeling in de jeugdhulpverlening, Choy en Sprokkereef, Edu’Actief, 2008.

CIJFERS:

REGISTRATIE WERKJAAR 2009

Voor het cijfermateriaal maken we gebruik van onze inbreng voor het registratiesysteem dat in overleg met andere thuisbegeleidingsdiensten is opgemaakt. In 2009 werkten 28 diensten mee aan deze start- en eindregistratie. Hierdoor werden er 576 gezinnen in kaart gebracht waardoor het cijfermateriaal een grotere “signaalwaarde” oplevert en tendensen betekenisvoller zijn dan de fluctuaties die wij jaarlijks constateren bij onze beperkte populatie.

Voor alle duidelijkheid nog even herhalen: de cijfers uit de startregistratie hebben betrekking op de begeleidingen die tussen 1 oktober 2008 en 30 september 2009 door TBM werden opgestart en worden ingewonnen op het ogenblik dat de hulpverlening 3 maanden bezig is. Het gaat dus enkel om de starters. Begeleidingen die geen 3 maanden lopen worden ook niet opgenomen. De eindregistratie spreekt voor alle beëindigde begeleidingen tussen 1 oktober 2008 en 30 september 2009.

DE VERWIJZER

	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
	2009		2008		2007	
Sociale dienst JRB	11	58%	5	28%	5	33%
CBJ	8	42%	13	72%	9	60 %
Totaal	19		18		15	

We stellen vast dat we, in vergelijking met vorig jaar, duidelijk meer begeleidingen hebben opgestart die werden verwezen door de jeugdrechtbank. We zien een verhouding van 3/5 verwezen door de jeugdrechtbank en 2/5 verwezen door het Comité. De aanmeldeingen verliepen via de TAP (Toewijzing Ambulante Plaatsen), waar men een verhouding van 1 (JRB) op 3 (CBJ) dossiers vooropstelt. Blijkbaar werden er het voorbije jaar meer JRB-dossiers aan onze dienst toegewezen. De TAP hanteert naast ‘hoogdringendheid’ geen andere criteria specifiek naar onze dienst. Ze proberen wel rekening te houden met de woonplaats van het gezin.

Dit is toch een ander beeld dan uit de cijfers voor Vlaanderen blijkt. Daar zien we de omgekeerde verhouding, nl. 60% verwezen door het Comité en 40% verwezen door de jeugdrechtbank.

GEZINSGEGEVENS

AARD VAN HET OUDERLIJK SYSTEEM

	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
	2009		2008		2007	
Oorspronkelijke gezinssamenstelling	2	11%	7	39%	3	20%
Eénoudergezin met vader	0	0%	0	0%	0	0%
Eénoudergezin met moeder	9	47%	5	28%	6	40%
Nieuw samengesteld gezin	5	26%	5	28%	4	27%
Wisselende partners	1	5%	1	5%	2	13%
Andere	2	11%	0	0%	0	0%
Onbekend	0	0%	0	0%	0	0%
Totaal	19		18		15	

Van de gezinnen kent slechts 1/10 een oorspronkelijke gezinssamenstelling. We zien bijna de helft éénoudergezinnen (alleenstaande moeders) en 1/4 nieuw samengestelde gezinnen. In vergelijking met vorige jaren, zien we een nieuw gegeven, met name een begeleiding bij de grootouder(s) (11%).

DE LEEFTIJD VAN DE KINDEREN THUIS

	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
	2009		2008		2007	
Jonger dan 3j	13	31%	3	6%	1	3%
Tussen 3j en 6j	5	12%	7	15%	8	23%
Tussen 7j en 12j	12	29%	14	31%	9	26%
Tussen 13j en 15j	4	9%	14	31%	10	29%
Tussen 16j en 18j	7	17%	6	13%	4	11%
Meer dan 18j	1	2%	2	4%	3	8%
Totaal	42		46		35	

We zien in vergelijking met vorig jaar, een duidelijk stijgend aantal (31%) baby's/peuters (jonger dan 3 jaar). Het aantal lagere schoolkinderen (29%) en de 16 tot 18 jarigen (17%) is min of meer gelijk gebleven, we zien voornamelijk een daling bij de 13 tot 15 jarigen.

We vinden het dus wel opmerkelijk dat we een stijging zien bij de jonge kinderen, wetende dat we in vergelijking met vorig jaar een groter aantal dossiers hebben die verwezen werden door de jeugdrechtbank. Vroeger zagen we immers eerder een weerspiegeling tussen het aantal dossiers van de jeugdrechtbank en het aantal pubers die we begeleiden.

DE LEEFTIJD VAN DE OUDERS

	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
	2009		2008		2007	
Jonger dan 20	0	0%	0	0%	0	0%
Van 20 tot en met 29 jaar	7	28%	3	14%	2	9%
Van 30 tot en met 39 jaar	7	28%	10	48%	9	41%
Van 40 tot en met 49 jaar	9	36%	6	29%	9	41%
Van 50 tot en met 59 jaar	2	8%	2	9%	2	9%
Ouder dan 60 jaar	0	0%	0	0%	0	0%
Onbekend	0	0%	0	0%	0	0%
Totaal	25		21		22	

De ouders in de leeftijdscategorie van 40 tot en met 49 jaar vormen de grootste groep (36%), dan volgen de leeftijdscategorieën 20 tot en met 29 jaar (met 28% gestegen tegenover de 14 % vorig jaar) en 30 tot en met 39 jaar (28%).

DE AFSLUITERS

DUUR VAN DE BEGELEIDING

	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
	2009		2008		2007	
< 3 maanden	0	0%	0	0%	1	6%

3 – 6 maanden	3	16%	2	11%	0	0%
6 maanden – 1 jaar	4	21%	7	39%	1	6%
1 jaar – 1.5 jaar	1	5%	2	11%	4	25%
1.5 jaar – 2 jaar	6	32%	2	11%	4	25%
2 jaar – 2.5 jaar	2	10.5%	2	11%	3	19%
2.5 jaar – 3 jaar	1	5%	1	6%	2	13%
> 3 jaar	2	10.5%	2	11%	1	6%
Totaal	19		18		16	

Wanneer we de duur bekijken van de afgesloten begeleidingen, zien we dat 37% minder dan een jaar liep (vorig jaar vormde deze groep de helft van de afsluiters), slechts 5 % heeft een duur van 1 tot 1.5 jaar, 32 % loopt 1 ½ tot 2 jaar en wanneer we de categorieën samen nemen met de duur van 2 jaar of langer vormt dit nog eens 26% van het totaal.

In de cijfers voor Vlaanderen, zien we dat 48% van de begeleidingen afsluit binnen het jaar, de begeleidingen met een duur tussen 1 tot 2 jaar vormen samen 32 % en 20% loopt langer dan 2 jaar.

UITVAL

Werd de thuisbegeleiding stopgezet na een eenzijdig signaal tot stopzetting vanwege het gezin? (terwijl verwijzer en/of begeleider verdere thuisbegeleiding wenselijk acht?)	Aantal	%
Ja	2	11%
Neen	17	89%
Totaal	19	

We zien dat 2 gezinnen (17%) hebben afgehaakt en aangestuurd op een stopzetten van de begeleiding. Het betreft een dossier van de jeugdrechtbank waarbij de consultant na uitwisseling met het gezin en onze dienst toch gevolgd heeft in de vraag van het gezin om te stoppen; het andere dossier vanuit het Comité werd afgesloten zondermeer.

Bij de cijfers voor de thuisbegeleidingsdiensten in Vlaanderen zien we een iets lagere uitval van 12 %.

GEMIDDELDE BEZETTING

Maand	Bezetting	Maand	Bezetting
Januari	99%	Augustus	94%
Februari	96%	September	89%
Maart	91%	Oktober	85%
April	90%	November	87%
Mei	94%	December	87%
Juni	97%		
Juli	91%	Gemiddeld	92%

INHOUDELIJKE THEMA'S:

EEN NIEUWE LOCATIE EN EEN ANDER HUIS VOOR EEN TBM IN GROEI

EEN NIEUWE LOCATIE...

11 jaren reeds was TBM gevestigd in Bassevelde. Op de campus van Blij Leven -de inrichtende vzw- vonden we onderdak in een vrijstaand paviljoen. We deelden het terrein met 3 leefgroepen en het administratief gebouw, waarin directie, administratie en stafpersoneel zijn ondergebracht. Een aparte ingang en adres stonden garant voor onze 'eigenheid'. Het gedeelde terrein zorgde voor een gevoel van verbondenheid, maar er was ruimte om onze specifieke werking autonoom in te vullen en uit te bouwen. Al hadden we weinig zicht op de leefgroepbewoners –die zijn meestal op school tijdens onze 'kantooruren'-, begeleiders en opvoeders waren 'bekende gezichten', we wisten wie waar thuishoorde. Diepgaande gesprekken waren het niet, maar zo nu en dan eens een losse babbel kon tegemoet komen aan de wederzijdse, gezonde nieuwsgierigheid. Met directie en het centrale ondersteuningsteam was de band hechter. Van administratieve perikelen, over vragen als werknemer, tot copy's of bureelmateriaal : de stap naar 'van voor' was vlug gezet. Dit gaf een comfortabel gevoel en werkte vlot.

Ons huis was een knus onderkomen, het bindmiddel voor alle thuisbegeleiders, die per definitie vaak uithuizig zijn. 'Naar de bureau komen' betekent voor thuisbegeleiders meer dan 'komen werken'. Het is synoniem met : collega's ontmoeten, uitwisseling, ondersteuning, ... Het is de uitvalsbasis voor het eigenlijke werk : gezinnen binnen hun eigen context ondersteunen en begeleiden.

Ieder van ons had zijn eigen ruimte, wat geconcentreerd werken ten goede kwam. Anderzijds was het contact met collega's toch gegarandeerd : even de gang doorlopen en er was onmiddellijk zicht op aan- en afwezigheden. We hadden onze informele code : 'deur dicht' voor : ik wil nu even doorwerken; 'deur open' : ik kan gestoord worden.

De gemeenschappelijke ruimte was niet overdadig groot, maar voldeed aan wat ervan werd verwacht : we konden er vergaderen en 's middags onze boterhammetjes nuttigen.

Het had echter ook 1 groot nadeel : de landelijke rust zorgde er ook voor dat we moeilijk bereikbaar waren. Zeker voor cliënten die niet over eigen vervoer konden beschikken was TBM onbereikbaar. Ook al gaan we in principe steeds aan huis, op sommige momenten kan de neutraliteit van een dienst heel zinvol zijn. Ook individuele gesprekken met jongeren –een leeftijdsgroep die wel eens nood heeft aan contact zonder de andere gezinsleden- waren hierdoor quasi onmogelijk. Er werd geprobeerd hier creatief mee om te gaan, maar dat was niet altijd evident.

Door de uitbreiding en ombouw werd in de loop van 2009 echter duidelijk dat we onze vertrouwde stek zouden moeten verlaten. TBM werd uitgebreid met 16 plaatsen kortdurende begeleiding (8 plaatsen voor KID aan huis, 8 plaatsen voor De Gezinsgroep). Hiermee samenhangend werd extra personeel aangeworven, waardoor onze beschikbare ruimte te krap

werd. Daarnaast betekende De Gezinsgroep ook : minstens 1 (liefst 2) voldoende grote ruimtes om met 4 gezinnen op een comfortabele manier een ganse namiddag te kunnen werken. Ons huis kon niet aan deze verwachting beantwoorden.

Voor ons als TBM werd ons huis te klein, maar het bood wel mogelijkheden voor het Halfweekcentrum dat tegen januari 2010 zou worden opgericht. Door de oorspronkelijke functie van het huis (een leefgroep), was het ideaal voor het onderbrengen van een groep.

Al deze wijzigingen zorgden ervoor dat een beslissing zich opdrong : we zouden verhuizen !

Naast eisen op vlak van bureelruimte en werkruimte voor De Gezinsgroep, wilden we ook meteen ons enige nadeel aanpakken : de bereikbaarheid. We zochten dan ook naar een voldoende ruim en centraal gelegen locatie.

EEN ANDER HUIS...

De realisatie van dit doel was echter minder eenvoudig, al vlug bleek dat het struikelblok ons budget zou zijn. De professionele katoormarkt bleek meestal te duur. We waren dus aangewezen op de privémarkt.

Bovendien werden we ook beperkt in tijd : het Halfweekcentrum zou immers starten in januari 2010 en tal van aanpassingswerken drongen zich nog op.

Het werd dus alle hens aan dek !

De regio werd afgebakend met als belangrijkste voorwaarden : centraal gelegen en goed bereikbaar (ook met openbaar vervoer). Diverse gebouwen passeerden de revue : privéwoningen, leegstaande winkelpanden, oude pastorie , kloostergebouw. Diverse wegen werden bewandeld : publiciteitsadvertenties, immobiliënkantoren, aanspreken van het netwerk, rondjes rijden op zoek naar bordjes ‘te huur’, ... Onnodig te zeggen hoeveel tijd en energie opging aan deze zoektocht en welke druk dit legde op verantwoordelijken en team.

Ondertussen werd er in ons oude huis al volop geklopt en geboord, moesten we het nu en dan eens doen zonder elektriciteit en werden de deuren van onze bureaus al afgehaakt. Het werd duidelijk dat de tijd drong...

Nadat ongeveer een 30-tal eventuele mogelijkheden werden afgevoerd, kon de eigenlijke nieuwe locatie worden bedongen : een ‘villa’ aan de Leopoldlaan in Eeklo. Aan alle criteria werd voldaan : centraal gelegen, mits aanpassingen voldoende ruimte voor De Gezinsgroep, voldoende bureauruimte. Dit alles in een aangenaam kader en mits onderhandelingen passend in het vooropgestelde budget. Er kon worden ingepakt.

Terwijl onze nieuwe huiseigenaar aanpassingen uitvoerde (valse wand plaatsen, garage ombouwen tot bureauruimte, zolder ‘bewoonbaar’ maken,...), werd een verhuisplanning uitgewerkt : wie pakt wat in, welk materiaal komt in welke ruimte, wie gaat naar welke bureau. In kleine groepjes werd –met ondersteuning van het logistiek personeel van Blij Leven- gepoetst en geveerd. Ook praktische zaken moesten worden aangepakt : aanvragen nieuw telefoonnummer, aanpassen computernetwerk, adresverandering.

Een hele hectische periode resulteerde uiteindelijk in de eigenlijke verhuisdag : maandag, 26 oktober 2009. Een ploegje zorgde in ons oude huis voor het inladen, de werkmannen zorgden voor de overbrenging, een ander ploegje zorgde in ons nieuwe huis voor de herinrichting.

's Avond konden we terugkijken op een geslaagde en vlot verlopen verhuis. Het nieuwe TBM-nest was een feit !

VOOR EEN TBM IN GROEI...

Niet alleen letterlijk waren we verhuisd. Ook inhoudelijk en intern waren er verschuivingen. De uitbreiding bracht extra personeel met zich mee : nieuwe of al bekende gezichten kwamen ons TBM-huis binnenwandelen. Ook intern maakten mensen keuzes en kwamen we tot nieuwe rollen of taakafspraken.

Ondertussen werd hard gesleuteld aan de nieuwe werkvormen 'KID aan huis' en 'De Gezinsgroep'. In de loop van november kon de 1ste 'KID aan huis'-begeleiding reeds worden opgestart. We kunnen zonder twijfelen zeggen dat TBM een nieuwe uitstraling had gekregen.

We voelden dan ook de nood om al dit nieuws via een 'opendeurdag' aan de buitenwereld kenbaar te maken. We zagen het als een kans om onze nieuwe locatie open te stellen en bekend te maken, maar ook als een 1ste stap om onze werking in Eeklo op de kaart te zetten. Niet alleen de reeds gekende thuisbegeleiding, maar zeker de nieuwe werkvormen konden nu aan het 'grote' publiek worden voorgesteld. Een opendeur kan tegemoet komen aan de behoefte om een gezicht te plakken op het aanbod. Het is een ideale aanvulling op brochures of teksten.

Een opendeur is tevens een netwerk-moment : erkenning geven voor de voorbije samenwerking, 'dossier-overstijgend' visies en ideeën uitwisselen, vooruitblikken naar de toekomst. Het is ook het moment om als TBM-ploeg naar buiten te komen. Alle bekende en minder bekende gezichten zijn voor de buitenwereld onder 1 dak verenigd. Er werd een datum geprikt : 17 december 2009.

We treden even in de schoenen van diegene die op de opendeur werd uitgenodigd:

Als je doorverwijzer (JRB of CBJ) bent, hulpverlener in Eeklo, verbonden aan vzw Blij Leven of collega waar geregeld wordt mee samengewerkt, dan kreeg je onze uitnodiging in de bus. In de vorm van een nieuwsflash werd je op de hoogte gebracht van de verhuis, de opendeur en het programma. Over ondergesneeuwde Vlaamse wegen kon je, je op donderdag 17 december naar de Leopoldlaan begeven. Je werd verwelkomd in een stemmig versierd huis. In de hal kreeg je onze nieuwe brochures overhandigd en werd je wegwijds gemaakt. In de burelen kon je kennismaken met de 3 werkvormen : Thuisbegeleiding, KID aan huis, De Gezinsgroep. Je werd telkens ontvangen door een groepje medewerkers die specifiek bezig zijn met deze werkvorm. Het doel, de visie en het eigene aan de manier van werken werd toegelicht. Hulpmiddelen en werkmethodeken werden aanschouwelijk voorgesteld. Daarnaast stonden medewerkers open voor algemene of specifieke vragen. Uitwisseling was er niet alleen met TBM, maar ook met hulpverleners uit andere diensten of sectoren. Boeiend

om te horen wat hun ervaringen zijn, maar ook waar zij kansen en mogelijkheden zien voor de nieuwe werkvormen.

Na dit formele gedeelte kon je beneden in de grote ruimte deelnemen aan de informele ontmoeting in een gezellige kerstsfeer. Onder het genot van een hartig of zoet drankje of hapje schoof je aan bij oude bekenden of ging je nieuwe banden smeden. Je kon verder inhoudelijk doorbroeden, ervaringen of interesses delen, evoluties binnen de hulpverlening becommentariëren. Het resultaat was in ieder geval een gezellig geroezemoes, je hopte van het ene groepje naar het andere, je sloot aan bij mensen van TBM of bij anderen. Ondertussen zorgde de witte buitenwereld voor het kerst- en eindejaarsgevoel.

Als je terug buiten stapte, betrapte je jezelf erop dat het alweer later was dan voorzien. Maar het was zinvol geweest : je had -los van concrete begeleidingen- collega's ontmoet, je had zicht op het nieuwe TBM en je was al in de stemming voor de komende feestdagen.

Als organisatoren konden we terugblikken op een geslaagde dag:

Er was een grote respons. Omtrent 75 mensen schreven in, ongeveer 65 mensen waren uiteindelijk aanwezig. De weergoden zorgen met enkele centimeters sneeuw ook werkelijk voor een 'speciale' dag. Alleen jammer dat mensen van verderaf (o.a. Gent) hierdoor niet tot bij ons raakten. Zeker de mensen van CBJ en JRB werden door ons gemist.

De genodigden waren heel geïnteresseerd in het inhoudelijk gedeelte. Zeker naar de nieuwe werkvormen was een grote nieuwsgierigheid. Er werd gericht geluisterd naar wat we zelf brachten, er kwamen gefundeerde vragen en bedenkingen. Sterke en ook minder sterke punten kwamen in de gesprekken naar voor. Ook de reguliere thuisbegeleiding kreeg bezoekers over de vloer, zij het minder in aantal, wat uiteraard heeft te maken met het reeds gekend zijn.

Ook het informele gedeelte was zeker een schot in de roos. Het middaguur zorgde ervoor dat heel wat mensen tijdens hun lunchpauze aanwezig konden zijn. Bij een glaasje en een hapje konden mensen zaken doorpraten of gewoon bijkletsen.

Wanneer we de balans opmaken dan hebben we het gevoel geslaagd te zijn in ons opzet : onszelf actualiseren op de kaart van het Meetjeslandse hulpverleningsaanbod en onze nieuwe werkvormen in de kijker zetten. We konden op een aangename en toch inhoudelijk zinvolle manier naar buiten treden. Maar er was ook een onvoorzien effect : het leek alsof onze opendeur ook voor ons als team een officiële start was. Voor het eerst na alle vernieuwingen realiseerden we als team -met alle nieuwe en vertrouwde mensen samen- een eerste project. We staan klaar voor een nieuw jaar en een nieuwe start!

Nadine Allemeersch

VOORSTELLING NIEUWE WERKVORMEN:

DE GEZINSGROEP

WAT IS DE GEZINSGROEP?

De gezinsgroep is een aanbod voor gezinnen waar een POS aanwezig is en waarbij de consulent thuisbegeleiding zinvol acht, maar waarbij het aangewezen lijkt om een andere input te geven dan louter gespreksmatig te werk te gaan met het gezin. Het kunnen opdoen van ervaringen als gezin in een ‘oefencontext’ onder een intensieve begeleiding alsook het leren via uitwisseling met andere gezinnen of hierdoor steun ervaren, vormen de basis van deze werking.

De begeleiding loopt 6 maanden en vindt plaats in het gezin maar ook op de dienst, waar 4 gezinnen samen een groep vormen die aan het werk gaat met opvoeding en communicatie als centrale thema’s.

UITGANGSPUNTEN - VISIE

We zien in het opzet van de gezinsgroep een aantal belangrijke krachten. Zowel voor het gezin dat in begeleiding is als voor de begeleider(s) zal het in groep werken zijn effect hebben op de begeleiding en ons inziens ook andere mogelijkheden bieden. We zijn dan ook heel benieuwd om te kunnen ontdekken hoe we in ons begeleidingswerk aan de slag kunnen gaan met die nieuwe dynamieken.

Voor de gezinnen gaan we uit van de volgende elementen:

“Ik ben niet de enige met problemen”.

Wanneer de opvoeding moeizaam verloopt spreken ouders vaak niet met andere ouders over opvoeding. In een gezinsgroep kunnen ze gezinnen ontmoeten die in hetzelfde schuitje zitten, wat de mogelijkheid biedt om (misschien voor het eerst) erkenning en steun te ervaren voor alle problemen.

“Wat zie ik bij andere ouders – hoe kijk ik naar mezelf?”

In een gezinscontext creëren gezinsleden hun eigen werkelijkheid en ervaren het gedrag van de ander door deze bril. Vaak leidt dit tot selectieve waarneming: je ziet alleen nog maar de gedragingen die kloppen met je beeldvorming.

In een gezinsgroep worden ouders geconfronteerd met verschillend opvoedgedrag van collega-ouders en de effecten die dit heeft. Dit maakt dat ook de eigen manier van opvoeden hier tegenover gespiegeld wordt. Dit is een ingang om de ‘waarheid’ van de eigen ideeën over de opvoeding ter discussie te stellen. De context van de gezinsgroep schept een continue vergelijkings situatie. Gezinsleden kunnen het gedrag van hun eigen leden nu ook vergelijken met het gedrag van leden van andere gezinnen. En in die

vergelijking wordt dikwijls de relativiteit van (problematisch) gedrag zichtbaar en wordt het mogelijk om nieuwe betekenissen aan dat gedrag toe te kennen.

“Hoe kan ik experimenteren met nieuw gedrag en oefenen?”

De gezinsgroep is gebaseerd op de gedachte dat gezinnen die elkaar van tevoren niet kennen van grote betekenis voor elkaar kunnen zijn bij de aanpak van hun eigen problemen. De gezinsgroep, wat we opvatten als een kunstmatig gecreëerd netwerk, is als een proeftuin waarin gezinnen kunnen experimenteren met nieuw gedrag en kunnen oefenen met gedrag dat zij in ‘het echte leven’ willen gaan vertonen. Het bespreekbaar maken van de beeldvorming die gezinsleden over elkaar hebben wordt binnen het opzet van de gezinsgroep bevorderd. Uit de feedback die zij van andere gezinnen krijgen over hun gedrag kunnen andere betekenissen naar boven komen die ‘niet passen’ binnen vastgeroeste denkkaders. Op die manier ontstaan er kansen om de negatieve beliefssystemen te doorbreken. We menen dat sommige ouders gevoeliger zijn voor de raadgevingen van andere ouders dan die van de professionele begeleiders.

“Hoe gaan we als gezin met elkaar om?”

Gezinsleden kunnen ook (opnieuw) ervaren hoe het is om tijd samen met elkaar door te brengen. Samen een activiteit of opdracht volbrengen, waarin ouder(s) en kinderen onderling aandacht hebben voor elkaar.

Stilstaan bij de manier van omgaan met elkaar of de onderlinge communicatie en hierin op zoek gaan naar mogelijkheden tot verandering. We geloven dat de aanvankelijk onbekende omgeving van de gezinsgroep hen helpt om uit hun ogenschijnlijk “gezinsevenwicht” te komen en andere manieren van omgang met elkaar te vinden.

De groepswerking werpt ook een ander licht op het begeleidingswerk. Terwijl je in de thuisbegeleiding - zoals we die reeds kennen op TBM- als begeleid(st)er alleen instaat voor een begeleiding (met weliswaar ondersteuning vanuit intervisie en supervisie), spreekt het ons erg aan om met twee begeleid(st)ers het begeleidingsproces aan te gaan met de gezinnen. Enerzijds zal het werken met een groep gezinnen een grote aanpassing vragen van de begeleid(st)ers, anderzijds denken we ook dat het extra mogelijkheden biedt aan het begeleidingswerk, dit vanuit een samen ervaringen opdoen met de gezinnen, hier rond uit te wisselen en te leren uit de onderlinge interacties. We geloven erin dat we zo een klimaat creëren dat het meer toe laat om te werken aan het leren van vaardigheden. Dit in vergelijking met een huisbezoek waarin zich vaak een veelheid aan thema’s aandient en waarbij de impact van het gezinsleven op dat moment steeds groot is op het verloop van het gesprek.

THEORETISCHE ONDERBOUW

Als leidraad bij de werking van de gezinsgroep alsook voor het begrijpen van de context waarbinnen er zal gewerkt worden, zien we verschillende theoretische denkkaders als zijnde relevant, met onder meer het systeemdenken alsook de oplossingsgerichte benadering.

De gezinsgroep richt zich op het hele gezin en hun directe omgeving. De focus ligt op de interacties tussen de gezinsleden en niet zozeer op de problematiek van het aangemelde kind. We willen dit belichten vanuit de interacties tussen de gezinsleden onderling binnen de eigen gezinscontext en in de gezinsgroep, alsook vanuit de interacties met de andere gezinnen. We kijken dus zowel naar het gezin als naar de gezinsgroep als systeem, waarbij we zullen werken rond grenzen en zullen stilstaan bij patronen in interacties.

Naast het systeemdenken, willen we ons ook laten leiden door bepaalde principes uit de oplossingsgerichte benadering. Het positivisme van deze benadering spreekt ons erg aan. Aannemen dat er elke dag kansen zijn op verandering, dat herhaling van geslaagde gedragingen, hoe klein ook, de basis vormen voor positieve verandering. We zien daarin ook een uitdaging om bewuster om te gaan met onze positie als hulpverlener en als uitgangspunt te nemen dat gezinnen in staat zijn eigen oplossingen te construeren. In die zin willen we werken met de doelen waarmee een gezin naar de gezinsgroep komt. We zullen aan het begin van iedere middag met de ouders rond de tafel zitten en toewerken naar het SMART (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdsgebonden) formuleren van een doel en de oplossingen hiervoor, schaalvragen gebruiken om de veranderingen te taxeren enz. We voorzien ook ruimte binnen het programma om vanuit de wensen en de verwachtingen van de gezinnen de werking van de gezinsgroep vorm te geven.

DOELGROEP - INDICATIES – CONTRA-INDICATIES

De gezinsgroep biedt een intensieve, doelgerichte en ervaringsgerichte hulpverlening voor de periode van 6 maanden aan gezinnen met opvoedingsvragen, deels aan huis en deels op de dienst samen met 3 andere gezinnen.

De doelstellingen voor de gezinsleden dienen te liggen bij het willen komen tot een positiever gezinsklimaat en het als ouder(s) meer grip willen krijgen op de opvoeding. De mogelijkheid en de bereidheid om te willen werken aan de onderlinge interacties binnen het gezin is hierbij belangrijk.

Het gezin moet bereid zijn/in staat zijn om zich te verplaatsen naar Eeklo en dient een meerwaarde te zien in het samenwerken met andere gezinnen ter bevordering van het eigen leerproces.

Om deelname aan de groep mogelijk te maken, moet een kind minimum 5 jaar zijn. In de gezinsgroep participeren kinderen immers aan themagerichte kindergroepen of ondernemen ze activiteiten of opdrachten met hun gezin.

Wanneer er sprake is van een meervoudige problematiek, met naast de opvoedingsvragen ook specifieke zorgen rond bijvoorbeeld financiën, tewerkstelling, huisvesting of individuele/relatieve problemen, is het belangrijk dat deze in zekere mate stabiel zijn of indien nodig mede ondersteund worden door reeds bestaande hulpverlening. Gezien de beperkte tijdsspanne van de begeleiding en de intensiteit van het programma voor het gezin zelf is er immers weinig ruimte om hierin zaken op te nemen.

VERLOOP EN METHODIEK

De gezinsgroep bestaat uit de gelijktijdige begeleiding van 4 gezinnen, die 6 maanden duurt en zich uitstrekt over 3 fasen. Deze gezinnen vormen samen de gezinsgroep. Er wordt gewerkt met gesloten groepen die gelijk beginnen en eindigen en daardoor hetzelfde traject doorlopen. Het is belangrijk dat het een veilige haven kan zijn waarin gezinnen steun aan elkaar beleven en samen streven naar verdere groei.

De begeleiding van één gezinsgroep wordt opgenomen door twee begeleiders die elk instaan voor het volledige traject van twee gezinnen. De begeleiding vindt deels plaats op de dienst en deels bij het gezin thuis.

Fase 1: Kennismaking en inventarisatie

Deze fase loopt gedurende 6 weken na opstart van de begeleiding en vindt plaats in het gezin met huisbezoeken.

In deze fase wordt veel belang gehecht aan het prikkelen van de motivatie en het overbrengen van het geloof dat een gezamenlijke begeleiding voor het gezin een passend hulpaanbod is. Hiervoor gaan we ieders klachten, verwachtingen en wensen inventariseren, ondersteunen we het gezin in het komen tot een omschrijving van het gezinsprobleem en dit herformuleren we in een gezamenlijk einddoel, mogelijks reeds vertaald in concrete werkdoelen, waar ieder gezinslid kan achter staan en waarmee ze naar de gezinsgroep willen gaan. Mogelijks kunnen er reeds één of meerdere concrete werkdoelen worden gesteld (als tussenstappen in het toewerken naar het einddoel) waarrond er binnen de gezinsgroep actief zal gewerkt worden. Er wordt samen met het gezin een handelingsplan opgesteld dat kan fungeren als een individueel gezinsprogramma.

Fase 2: Gezinsgroep

Deze fase duurt 12 weken. Het einddoel zal worden vertaald in concrete werkdoelen, die worden opgenomen binnen de gezinsgroep

Eén dagdeel per week (op woensdag van 14u tot 18u) komen de gezinsleden samen op locatie met de leden van 3 andere gezinnen. We ontvangen de gezinnen in een aparte ruimte voor de gezinsgroep op onze dienst in Eeklo.

De gezinsgroep wordt opgevat als een werkgroep waar structuur (bv. we zullen werken volgens een vaste indeling van de namiddag) en taakgerichtheid (d.w.z. de gezinnen komen naar de gezinsgroep om te werken en te oefenen) de boventoon voeren. Soms wordt er gewerkt met het gezin (activiteiten of opdrachten die geobserveerd en/of besproken worden), soms met de ouders en de kinderen apart (themagerichte kinder- en oudergroepen).

De opdrachten zijn gericht op het verwerven van competenties die betrekking hebben op situaties uit het dagelijkse leven (bv. het verloop van de maaltijden), op opvoedingsvaardigheden (bv. positief gedrag belonen, reageren op storend gedrag) en op de onderlinge communicatie (bv. leren luisteren naar elkaar, omgaan met conflicten).

Op het einde van de namiddag per gezin een maaltijd gebruiken is een vast element in ons programma. Gezinspatronen en interacties worden zichtbaar en de eetsituatie biedt dus een

oefenmoment om te werken naar verandering. Het heeft als doel om handvaten te bieden om de dagelijkse maaltijden in de thuissituatie beter te laten verlopen.

Naast de wekelijkse gezinsgroep zijn er in deze fase ook huisbezoeken mogelijk. Hier worden dan bepaalde thema's die tijdens de gezinsgroep of in de groepen voor ouders en kinderen aan de orde zijn geweest met de gezinnen afzonderlijk verder uitgewerkt. Ook kunnen er aspecten aan bod komen die weer verder tijdens de groepsmomenten kunnen besproken worden.

Fase 3: Transferfase

Deze laatste fase duurt 8 weken en vindt terug plaats in het gezin met huisbezoeken.

In deze fase wordt binnen de eigen gezinscontext uitgewerkt op welke wijze de geleerde inzichten en vaardigheden verder toegepast en verbreed kunnen worden. Er wordt geëvalueerd in welke mate het gezin versterkt uit de begeleiding is gekomen. Eventueel worden wensen met betrekking tot andere hulpverlening besproken.

STAND VAN ZAKEN: HET STARTSCHOT WERD GEGEVEN!

Eind oktober zijn we, samen met De Cocon, ontvangen op het Comité en de Sociale Dienst van de Jeugdrechtbank. Daar hebben we naast de voorstelling van de andere werkvormen een voorstelling gegeven van de werking van het aanbod van de Gezinsgroep. Vanaf november werden 8 plaatsen vrijgegeven aan de Centrale Wachtlijst. We moeten echter vaststellen dat er tot op de dag van vandaag geen aanmeldingen gebeurd zijn. We zullen ons hierover bezinnen en bekijken op welke manier we hierop dienen in te spelen.

Lies Dierick

KID AAN HUIS

WAT IS KID AAN HUIS?

KID staat voor Kortdurend Intensief en Doelgericht. KID is een vorm van thuisbegeleiding die aan een gezin wordt voorgesteld (door het CBJ) of opgelegd (door de Jeugdrechtbank) voor de periode van maximum een half jaar.

KID vertrekt in een POS bij de problemen die in het gezin worden gesitueerd door één of meerdere partijen (één of meerdere gezinsleden, de consulent). We gaan er van uit dat het gezin iets anders wil in de plaats van de problemen, dat ze de wens hebben van een verbeterd samenleven. KID beoogt dan ook om de wensen van een gezin in de korte tijdsspanne van 6 maanden in het licht te brengen, op elkaar af te stemmen en om de vervulling van deze wens met het gezin na te streven. We hopen ook dat een positieve ervaring het gezin kan helpen om met mogelijke toekomstige uitdagingen om te gaan.

UITGANGSPUNTEN - VISIE

Thuisbegeleiding uitgedaagd

10 jaar ervaring in thuisbegeleiding heeft ons ondertussen kennis bijgebracht over het werken met het (brede) doelpubliek van de thuisbegeleiding en heeft ons tevens vertrouwd gemaakt met de doelstellingen die vanuit verwijzers en gezinnen worden aangebracht.

Deze ervaringen in combinatie brengen met de opgelegde termijn van een half jaar doelgericht begeleiden, dwong ons tot enkele belangrijke aanpassingen.

Zo werd er werk gemaakt van het inschatten van het doelpubliek voor KID aan huis, er werd gestart met een aparte teaminterview, er werd gezocht naar een duidelijker verloop van de begeleidingsperiode, ...

Daarnaast werd op vlak van de inhoudelijke invulling van de hulpverlening het geweer ook drastisch van schouder veranderd. We vonden het inzicht belangrijk dat, indien we beogen om binnen het half jaar met een gezin een weg af te leggen, we dit niet kunnen bereiken met de vertrouwde houding of opstelling uit de thuisbegeleiding. Er blijkt nood aan een andere focus op de gezinssituatie en de problemen, nood aan een andere opstelling en ook wel nood aan een ander handelen.

Doordat de tijdsspanne van deze thuisbegeleidingsvorm op voorhand wordt vastgelegd willen we ook niet in de verleiding stappen om de inhoud en het verloop van de begeleiding te veel te gaan sturen.

Er werd gekozen voor een steunende maar beperkte fasering van de begeleiding waarbinnen we verder maximaal vraaggestuurd werken. Hiervoor vonden we een sterke houvast bij het oplossingsgericht werken. Deze hanteert volgend "leitmotiv": de korte tijdsspanne van begeleiding moet niet zozeer het gevolg zijn van een meer sturende aanpak, maar is eerder het effect van een andere houding die er voor zorgt dat de gezinsleden zelf nog beter het verloop in handen kunnen nemen. Dit wordt vooral bekomen doordat er nog meer wordt uitgegaan van de mogelijkheden die er al in het gezin zelf liggen.

Betrachtingen van KID aan huis

In de eerste plaats wensen we natuurlijk dat de concrete POS's een positieve evolutie kennen. We stellen ons als doelstelling dat de wensen die de gezinnen in een eerste begeleidingsfase kunnen verwoorden, kunnen worden nagestreefd en in meer of mindere mate bereikt (of dat die wensen toch minstens meer in het bereik van het gezin komen te liggen). Daarnaast willen we dat het gezin ook wel een inzicht krijgt in hun eigen mogelijkheden om bij verdere uitdagingen adequater te kunnen handelen.

Op de tweede plaats wensen we ook een effect te bekomen bij de begeleid(st)er. Door een andere houding in het begeleidingswerk aan te nemen hopen we ook dat deze zelf bewust en met voldoening in zijn of haar werk kan (blijven) staan. We hopen dit effect vooral te bekomen door hen een betere aansluiting te doen vinden bij de positieve intenties en mogelijkheden van elk gezinslid. Het oplossingsgericht denkkader helpt ons hierbij door het hanteren van een andere bril die de blik vooral richt op wat goed loopt, op de vele toekomstmogelijkheden i.p.v. dat ze onze aandacht voornamelijk vestigt op het probleemgedrag en mogelijke hindernissen uit het verleden. Ook het erkennen van de gezinsleden als voornaamste experts voor wat betreft hun gezin en hun situatie is hier een cruciaal element.

Gewenst resultaat is in ieder geval dat we voorkomen dat begeleid(st)ers hun hoop op verandering opgeven of dat ze het effect van het eigen handelen t.a.v. het gezin niet meer ervaren. Indicaties hiervoor zijn ons inziens het binnensluipen van negatieve hypothesen in de casusbeschouwingen en van het introduceren van concepten als weerbarstigheid t.a.v. hulpverlening. Het gedachtegoed van het oplossingsgericht werken leert ons hierbij om ons bewust te worden van de verschillende posities die begeleid(st)er en cliënt kunnen aannemen t.a.v. de (probleem)situatie (de ene kan iets als een probleem ervaren terwijl de andere dit niet doet). Het uitklaren van deze posities helpt ons om te weten wanneer we wat kunnen verwachten van een cliënt en wat we in welke situatie best doen. Dit helpt ons in het vermijden van frustraties van begeleid(st)ers t.a.v. cliënten. De gezinsleden worden ook explicieter beschouwd als dé experts in hun samenlevings- en opvoedingssituatie. Dit moet als effect hebben dat de hulpverlener zelf deze positie niet claimt of zich laat opdringen, wat zal leiden tot een heel andere verhouding tussen hulpverlener en cliënt.

THEORETISCHE ONDERBOUW

Het oplossingsgericht denken biedt ons vooral steun in onze houding en ons handelen gedurende de begeleiding. Er wordt vanuit dit denkkader weinig tot geen licht geworpen op het ontstaan, de ontwikkeling van problemen. Onze thuisbegeleiding zoekt hiervoor wel verder wel inzicht te verwerven en doet dit middels theoretische concepten die ons hierbij helpen uit het systemisch en contextueel denken. Om onze aandacht te vestigen op mogelijke oplossingen wordt vaak en vaak massaal erkenning gevraagd voor de last waarmee mensen leven en geleefd hebben. De inzichten die we uit deze theoretische denkkaders halen helpen ons hierbij. Het oplossingsgericht denken steunt ons hiernaast om onze energie in de begeleiding te kantelen naar het zoeken van oplossingen, en dit op een voor de betrokkenen respectvolle wijze. We blijven de last erkennen en kunnen het een plaats geven in de

begeleiding. De begeleid(st)er ondersteunt verder de vaardigheden van de cliënten vanuit de overtuiging dat de oplossingen van de problemen voornamelijk in het gezin, bij de gezinsleden zelf, moet worden gezocht. Er dient eerst en vooral voldoende aandacht te zijn voor wat goed loopt, voor het positieve. Het versterken van de aanwezige of ontwikkelde vaardigheden heeft het meest kans op slagen.

VOORNAAMSTE KENMERKEN – VERLOOP VAN KID AAN HUIS

KID aan huis werkt vraaggestuurd en gezinsgericht

Het aanbod van KID aan huis laat zich sturen voor wat de tijdsspanne (6 maanden), de intensiteit (wekelijks contact) en de doelgerichtheid (via fasering) betreft, maar beoogt voor de rest maximaal vraaggestuurde hulpverlening te zijn.

De hulpverlening richt zich op het gezin als geheel en de doelstellingen moeten leiden tot een verbetering van de interacties tussen de gezinsleden.

KID aan huis begeleiding werkt gefaseerd

Tijdens de eerste 6 weken tot 2 maanden wordt met veel zorg een goede inventaris gemaakt van ieders klachten, lasten, verwachtingen en wensen om te komen tot een einddoel waar iedereen kan achter staan en dat liefst interactioneel geformuleerd is: doelstellingen waar iedereen een bijdrage toe moet leveren. Het is onze betrachting dus om tegen het eind van die periode een beeld te krijgen van de gemeenschappelijke wens. Hierin zullen we echter niet slagen als we niet eerst voldoende kans bieden om ieders last te laten verwoorden. Het is eigen aan het oplossingsgericht denken dat we dit doen, maar er ook voor te zorgen om het verder niet als ballast mee te nemen, om zo toch al stappen te kunnen zetten in de richting van de gewenste verandering. De verwijzer wordt uitgenodigd eens het handelingsplan met het gezin is doorgenomen en aan die verwijzer is doorgegeven.

In een hoofdfase van de begeleiding (+/- 4 maanden) zal dit einddoel worden vertaald in concrete werkdoelen waarvoor telkens methodieken en opdrachten zullen worden gezocht die op maat gemaakt worden van het gezin. Doorheen de begeleiding wordt ook bijna continu gepolst naar de zinvolheid van de begeleiding om te kunnen bijsturen waar nodig.

In een laatste fase worden de vooropgestelde doelstellingen geëvalueerd en wordt ook bekeken in welke mate het gezin versterkt uit de begeleiding is gekomen. Bijvoorbeeld: Is hun vertrouwen in hun eigen probleemoplossend vermogen toegenomen? Kunnen ze het geleerde zelfstandig toepassen en eventueel generaliseren naar andere situaties?

DOELGROEP – INDICATIES – CONTRA-INDICATIES

De toewijzing van de gezinnen aan KID gebeurt door de verwijzers van het CBJ en de Sociale Dienst van de Jeugdrechtbank.

We vertrouwen op hun deskundigheid om de kortdurende thuisbegeleiding voor te stellen bij die gezinnen die hier best bij matchen. We garanderen begeleiding vanuit onze begeleidingsplicht, vragen wel de nodige veiligheid voor alle gezinsleden en suggereren de verwijzer om toch te kijken of de verwachtingen van de gezinsleden enigszins in dezelfde lijn

liggen en of deze enigszins haalbaar zijn binnen de (beperkte) tijdsspanne. Intensiteit en complexiteit van de problemen zijn hierin een belangrijke indicator.

KID AAN HUIS IN DE PRAKTIJK: ORGANISATIE EN STAND VAN ZAKEN OP TBM

Er werd voor gekozen om een aparte teaminterview te organiseren rond de KID aan huis begeleidingen met de mensen die de kortdurende thuisbegeleidingen in de praktijk doen. Er werd naar een goede timing om casussen in het team te bespreken, gekoppeld aan sleutelmomenten in onze gefaseerde aanpak. Het doel is onder andere om de gezinsbegeleid(st)er gepast te ondersteunen op kantelmomenten in de begeleiding en te komen tot een bindende teamdialoog rond de oplossingsgerichte aanpak bij de concrete gezinssituatie en de werking van KID in het algemeen. Met eenzelfde betrachting voor ogen werd in de eerste fase van opstart van de werkvorm geopteerd om de teamverantwoordelijke in alle begeleidingen in te schakelen als co-begeleider. Deze co-begeleider is o.a. door de aanwezigheid op besprekingen met gezin en verwijzer en door overnames van de begeleiding waar nodig, goed op de hoogte van het concrete reilen en zeilen van de gezinssituatie en het hulpverleningsproces. Binnen de ruime waaier van gezinssituaties en van verwachtingen van verwijzers en gezinnen waarmee we kennis maken, hopen we zo om toch een rode draad te ontwaren die ons kan helpen om onze eigenheid als werkvorm gestalte te geven in een eigen, duidelijk handelen, in een eigen en duidelijke taal,... We hopen hier uiteindelijk ook mee te bekomen dat ons profiel zichtbaarder wordt voor geïnteresseerde gezinnen en verwijzers. De binnen TBM vertrouwde interne supervisie geldt ook binnen KID aan huis als ondersteunend sluitstuk voor de begeleid(st)ers.

Het sneller opeenvolgen van telkens nieuwe begeleidingen en het leggen van nieuwe contacten met gezinnen kan een extra belasting voor de begeleid(st)er inhouden. Het wordt des te meer zoeken naar een evenwicht in echte betrokkenheid en (nu duidelijker naar tijd) afgrenzing. KID aan huis lijkt een begeleidingsvorm te zullen zijn waarbij toch een aanhoudende intensiteit naar tijdsinvestering en inhoudelijke uitwerking zal vereist zijn. We willen dan ook, zoals we hier op TBM prioritaire aandacht aan geven, werken aan een goede interne ondersteuning en back up binnen de dienst.

Eind 2009 zijn 3 begeleidingen gestart. Er werd beslist om de 8 beoogde plaatsen voor KID aan huis trapsgewijs vrij te geven. De 2 volgende begeleidingen zijn gepland in de eerste helft van januari 2010, en we hopen zo tegen maart alle plaatsen te hebben ingevuld.

PLANNEN VOOR DE NABIJE TOEKOMST

We zijn al tot het besef gekomen dat we met onze verandering niet louter het toepassen van een nieuwe methodiek beogen. We willen ons vooral een andere houding en kijk eigen maken, een andere taal ontwikkelen om over gezinnen en situaties te praten. Dat neemt tijd in beslag, een gestage ontwikkeling, weliswaar voldoende geleid door enkele structurele hulpmiddelen en planmatige uitwerking.

Zo willen we door een aparte teaminterview met de kleine groep mensen die de begeleidingen verzorgen toch een aparte taal ontwikkelen om over casussen te spreken en willen we er zo

ook voor zorgen dat we elkaar stimuleren in de verdere persoonlijke ontwikkeling binnen het gedachtegoed. Hiertoe plannen we o.a. in de loop van 2010 enkele gerichte vormingen te volgen met de ganse equipe van TBM.

Voor 2010 hebben we ook als doelstelling om enkele thema's uit te werken: het inventariseren van opgepikte en zelf ontwikkelde methodieken die bruikbaar zijn voor KID aan huis, de uitwerking van een eigen casusbespreking van KID aan huis, bekijken hoe we de begeleiding tijdens verlofperiodes toch kwalitatief kunnen continueren, de verslaggeving van KID aan huis aanpassen, een tevredenheidsmeting voor KID uitwerken en registratie-instrumenten voor de contacten en de werkvorm in het algemeen ontwerpen.

Op langere termijn hopen we ook dat het verwezenlijken van deze "nieuwe" hulpverleningsvorm, methodieken en inzichten verschaft die ons ook in de langer lopende thuisbegeleidingen kunnen vooruit helpen.

Kris Vanthuyne

KWALITEIT:

TEVREDENHEIDSMETING BIJ CLIËNTEN

DOEL

We geven inspraak aan onze ouders, jongeren en kinderen: we bevragen hun mening over de begeleider en het begeleidingsproces (zowel qua vorm als qua inhoud) en houden hiermee rekening in het verdere begeleidingsverloop.

METING

Van de 13 gezinnen die 9 maanden of langer liepen in 2009, gebeurde er bij 11 gezinnen een afname. Dit geeft een afname-rate van 85% . We mogen dus tevreden zijn in vergelijking met de 60% van vorig jaar en de 76% in 2007.

RESULTATEN EN BESPREKING

Tevredenheid bij kinderen: resultaten van 2 afnames.

			
1. Vind je het goed dat er thuisbegeleiding is?	2	0	0
2. Heeft je begeleidster voldoende tijd voor jou tijdens het huisbezoek?	0	2	0
3. Durf je alles te vertellen aan je begeleidster?	0	2	0
4. Vind je dat het thuis verbeterd is sinds je begeleidster komt?	0	2	0

De resultaten betreffen twee afnames uit eenzelfde gezin. We zien dat ze het goed vinden dat er thuisbegeleiding is, maar dat de kinderen meer betrokken willen worden bij de huisbezoeken. Ze stellen dan ook voor dat de begeleidster vaker en langer op huisbezoek zou komen. De kinderen durven niet alles te vertellen aan de begeleidster, wat ook door de begeleidster wel wordt aanvoeld. Zij ziet dat in het kader van een recente wissel in de begeleiding en dat de vertrouwensband nog wat moet groeien. Over de positieve veranderingen bij hen thuis zijn de kinderen matig tevreden.

Tevredenheid bij jongeren: resultaten van 7 afnames.

We geven in onderstaande tabel een overzicht van de bevraagde aspecten en de verdeling van de antwoorden over de verschillende categorieën. We hebben de items gerangschikt volgens de mate van tevredenheid. Het cijfer toont het aantal keer dat deze antwoordcategorie werd gekozen, daaronder zie je het aantal uitgedrukt in een percentage.

	Helemaal niet	Redelijk	Zeker
De begeleiding inhoudelijk			
Luistert je begeleid(st)er goed naar jou?		1 (14%)	6 (86%)
Houdt de begeleid(st)er voldoende rekening met jou?		2 (29%)	5 (71%)
Helpt de begeleid(st)er jou om meer dingen aan te kunnen?		2 (29%)	5 (71%)
Durf je in de begeleiding zeggen wat je wil?		3 (43%)	4 (57%)
Heeft de begeleiding jou geholpen om beter met elkaar te praten in je gezin?		4 (57%)	3 (43%)
De begeleiding praktisch			
Vind je de duur van de huisbezoeken goed?		1 (14%)	6 (86%)
Worden de huisbezoeken gepland op een voor jou gepast tijdstip?		3 (43%)	4 (57%)
Kan je de begeleid(st)er voldoende bereiken?		4 (57%)	3 (43%)

Algemeen	Score 7	Score 8	Score 9	Score 10

Hoe tevreden ben je in het algemeen over de begeleiding? (te scoren tussen 1 en 10, waarbij 1= helemaal niet tevreden en 10= zeer tevreden)	1 (14%)		2 (29%)	4 (57%)
--	------------	--	------------	------------

We zien over het algemeen een grote tevredenheid bij de jongeren, wat we kunnen aflezen uit de globale score die gegeven werd op een 10-puntenschaal. We zien geen enkele score lager dan 7, waarbij meer dan de helft van de jongeren een topscore geeft van 10.

Wat betreft de verschillende aspecten zien we dat bijna alle jongeren vinden dat de begeleid(st)er erg goed naar hen luistert, alsook dat het merendeel van de jongeren vindt dat er voldoende rekening met hen wordt gehouden. Het decreet rechtspositie indachtig en de inspanningen die we leveren om hier binnen onze werking de nodige aandacht aan te besteden, zijn we uiteraard blij om te merken dat de jongeren tevreden zijn over deze aspecten. Het kenbaar maken van de eigen wensen of van de eigen kijk op de situatie en op die manier participeren in de begeleiding lijkt nog iets moeilijker. Het met elkaar praten in het gezin verloopt volgens iets meer dan de helft van de jongeren matig.

Rond de praktische aspecten van een begeleiding zien we een zeer grote tevredenheid over de duur van de huisbezoeken, rond de mate van bereikbaarheid van de begeleidster is iets meer dan de helft redelijk tevreden. Wordt hiermee bedoeld dat er te weinig persoonlijke contacten zijn tussen de jongere en de begeleidster? Of wordt hiermee bedoeld dat de drempel te groot is om naar het vaste nummer van de dienst te bellen, vanuit de achtergrond van het GSM-tijdperk waarbij de jongeren hun GSM als hét directe communicatiemiddel zien en waarbij de ander “altijd” beschikbaar is? We hebben afgesproken dat we het komende jaar bij de afnames waarbij de jongere dit aspect scoort met “een redelijke tevredenheid”, verder zullen polsen bij de jongere wat hij/zij hiermee bedoelt.

Tevredenheid bij ouders: resultaten van 15 afnames³

We geven in onderstaande tabel een overzicht van de bevraagde aspecten en de verdeling van de antwoorden over de verschillende categorieën. We hebben de items gerangschikt volgens de mate van tevredenheid. Het cijfer toont het aantal keer dat deze antwoordcategorie werd gekozen, daarbij zie je het aantal uitgedrukt in een percentage.

³ Van de 11 gezinnen waarbij een afname gebeurde, hebben sommige ouders elk afzonderlijk een vragenlijst ingevuld, vandaar het aantal van 15 afnames.

	Hele- maal niet	Niet echt	Redelijk	Zeker	N.v.t.
De begeleiding inhoudelijk					
Is er in de begeleiding voldoende aandacht voor jouw eigen vragen of problemen?			2 (13%)	13 (87%)	
Vind je dat je begeleid(st)er goed naar jou luistert?			2 (13%)	13 (87%)	
Vind je dat de begeleid(st)er voldoende rekening houdt met alle gezinsleden?			2 (13%)	13 (87%)	
Word je in de begeleiding geholpen bij het omgaan met de mensen en diensten uit je omgeving?			2 (13%)	9 (60%)	4 (27%)
Durf je in de begeleiding zeggen wat je wil?			3 (20%)	12 (80%)	
Vind je dat de begeleiding aansluit bij datgene waar jij mee bezig bent?			4 (27%)	11 (73%)	
Helpt de begeleiding jou om sterker in je schoenen te staan?			4 (27%)	11 (73%)	
Heb je doorheen de begeleiding voldoende steun ervaren bij de opvoeding van de kinderen?			5 (33%)	10 (67%)	
Voel je je begrepen door de begeleid(st)er?			5 (33%)	10 (67%)	
Voel je je op jouw gemak wanneer de begeleid(st)er contact heeft met andere diensten?		1 (7%)	5 (33%)	9 (60%)	
Heeft de begeleiding jou geholpen om beter met elkaar te praten in je gezin?		1 (7%)	4 (27%)	8 (53%)	2 (13%)
Word je in de begeleiding voldoende gesteund			1	5	9

bij het in orde brengen van papieren, betalingen enz.?			(7%)	(33%)	(60%)
De begeleiding praktisch					
Worden de huisbezoeken gepland op een voor u gepast tijdstip?		1 (7%)	1 (7%)	13 (87%)	
Vind je de duur van de huisbezoeken goed?			3 (20%)	12 (80%)	
Vind je dat jouw situatie en jouw mening duidelijk en correct terug te vinden is in de verslaggeving?		1 (7%)	3 (20%)	11 (73%)	
Vind je het goed dat er ook een tweede persoon is (de co-begeleid(st)er) die bij jouw situatie betrokken is?			3 (20%)	11 (73%)	1 (7%)
Kan je de begeleid(st)er voldoende bereiken?			5 (33%)	10 (67%)	

Algemeen	Score 7	Score 8	Score 9	Score 10
Hoe tevreden ben je in het algemeen over de begeleiding? (te scoren tussen 1 en 10, waarbij 1= helemaal niet tevreden en 10= zeer tevreden)	2 (13%)	4 (27%)	5 (33%)	4 (27%)

Ook bij de ouders zien we een grote globale tevredenheid, slechts bij twee ouders wordt er een score 7 gegeven.

Wanneer we meer specifiek naar de verschillende inhoudelijke aspecten kijken, zien we een grote tevredenheid over de luisterbereidheid van de begeleid(st)er, over de mate waarin de begeleid(st)er rekening houdt met alle gezinsleden en aandacht heeft voor de eigen problemen en vragen. Over de andere aspecten bestaat globaal gezien ook een matige tot grote tevredenheid, al zien we toch wat meer voorzichtigheid rond de mate waarin er vanuit de begeleiding voldoende steun ervaren wordt bij de opvoeding van de kinderen, de mate waarin men zich begrepen voelt, de mate waarin de begeleiding helpt om beter met elkaar te praten in hun gezin. Ook blijkt dat we zeker dienen te proberen om met de nodige zorg om te gaan met onze contacten met andere diensten. Zien we andere aandachtspunten dan de afspraak dat we het gezin zoveel mogelijk op de hoogte proberen te brengen voordat we contact nemen?

Wat betreft de praktische aspecten van een begeleiding zien we een vrij grote tot grote tevredenheid. Echter één op de drie ouders, is redelijk tevreden over de bereikbaarheid van de begeleid(st)er, wat in de lijn ligt van de vorige jaren. Ook hier kunnen we dezelfde bedenkingen maken zoals bij de jongeren. Op onze dienst blijven we ervoor kiezen om te werken met een vast nummer op de dienst en de mogelijkheid om naar de co-begeleid(st)er te vragen bij afwezigheid van de begeleid(st)er. Wanneer de co-begeleid(st)er ook niet aanwezig is en het is dringend, bekijken we of het mogelijk is om de begeleid(st)er op de hoogte te brengen en te vragen of zij het gezin kan terugbellen.

Er zijn ook 2 GSM's voor iedereen beschikbaar op de dienst. Wanneer uit overleg met het gezin blijkt dat het gebruik van een GSM als extra kanaal om bereikbaar te zijn een meerwaarde betekent, dan kunnen we één van deze GSM's hiervoor gebruiken. Het gezin dient echter wel te weten dat deze GSM niet persoonlijk is van de begeleid(st)er, maar dat binnengekomen berichten of oproepen maar met dezelfde regelmaat kunnen gecheckt worden als het antwoordapparaat van de dienst.

Wanneer we kijken naar de tevredenheid rond het feit dat er een tweede persoon betrokken is bij hun situatie, dan zien we dat deze in vergelijking met vorig jaar groter geworden is (van 54% bij de antwoordcategorie "zeker" naar 73% dit jaar). We dienen hier wel bij te melden dat "co-begeleider" een moeilijk begrip blijft voor onze gezinnen en dat dit dus meestal wel enige toelichting vraagt bij het invullen van de vragenlijst. Uit de resultaten blijkt dus dat, los van het begrip, de co-begeleid(st)er wel een vertrouwd persoon vormt voor het gezin

BESCHOUWINGEN

Het voorbije jaar kwamen we aan een afname-rate van 85% van de gezinnen bij wie de begeleiding 9 maanden of langer liep. We mogen dus tevreden zijn in vergelijking met de 60% van vorig jaar en de 76% in 2007. De inspanningen die we hiervoor geleverd hebben, zijnde het beter opvolgen van het moment waarop een begeleiding 9 maanden loopt alsook het aanklampend zijn naar onze gezinnen door hen te helpen herinneren aan het invullen van de formulieren eens deze aan hen werden bezorgd, hebben hun vruchten afgegeven.

Wat betreft de afname bij de kinderen en de jongeren, zien we dat er soms geen afname gebeurd is en dit om diverse redenen: de keuze van het kind of de jongere zelf om geen vragenlijst in te vullen, omwille van een crisissituatie of op basis van een inschatting van de begeleid(st)er dat deze minder betrokken zijn bij de begeleiding (owv op internaat verblijven of omdat het een kroostrijk gezin is en er in de begeleiding de focus dient gelegd worden op het aangemelde kind en enkele andere prioriteiten). Vanuit het decreet rechtspositie willen we in principe aan elk van de kinderen en de jongeren in begeleiding, de mogelijkheid bieden om de mate van tevredenheid kenbaar te maken via het invullen van de vragenlijst. We hebben in team afgesproken dat wanneer het afnemen van een tevredenheidsmeting niet zinvol lijkt te zijn omdat het kind of de jongere niet werd betrokken bij de thuisbegeleiding, we echt wel dienen te weten of de jongere hiermee akkoord gaat of niet. Daarom willen we de inschatting van het wel of niet betrokken zijn bij een begeleiding heel bewust doen, in overleg tussen begeleid(st)er en de verantwoordelijke voor de opvolging van de tevredenheidsmetingen. Bij

twijfel over hoe het kind of de jongere het niet betrokken zijn ervaart, zullen we wel een afname doen en dit moment zien als een mogelijkheid om de mening hier rond te bevragen.

Lies Dierick

TEAMSAMENSTELLING

- Coördinator

Vicky Cauwels, sociaal agoog

- Verantwoordelijke Gezinsgroep

Lies Dierick, psychologe

- Verantwoordelijke KID aan huis

Kris Vanthuyne, psycholoog

- Verantwoordelijke Thuisbegeleiding

Veerle Van Speybroeck, psychologe

- Gezinsbegeleiders

Nadine Allemeersch, maatschappelijk werkster

Sebastiaan Borreeze, psycholoog

Manu Claeys, gegradueerde in de orthopedagogie

Hilde Cornelis, gegradueerde in de orthopedagogie

Hilde De Coninck, maatschappelijk werkster

Martine Stael, maatschappelijk werkster

Caroline Steenbeke, maatschappelijk werkster

Nathalie Van Acker, maatschappelijk werkster

Hilde Van Hecke, sociaal verpleegkundige

Liesl Vereecke, psychologe

PRAKTISCHE GEGEVENS

Thuisbegeleidingsdienst Meetjesland
Leopoldlaan 7
9900 Eeklo

Tel: 09/218.99.40

Fax: 09/218.99.49

E-mail: tbm@blijleven.be

Website: www.blijleven.be

Permanentie		
maandag	09h – 12h	13h – 16h
dinsdag	09h – 12h	13h – 16h
woensdag	09h – 12h	
donderdag	09h – 12h	13h – 16h
vrijdag	09h – 12h	

Buiten deze uren staat het antwoordapparaat aan.

